

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนบุคคล
ของ นายวสันต์ ทรัพย์พิสุทธิ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕๗/๒๕๕๑

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นพิจารณาวินิจฉัย

- มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่
- กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งการเมืองขึ้นใหม่ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบ ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

สำหรับประเด็นที่ ๑ ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคจากนายทะเบียนพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด ทั้งนี้ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองเรื่องวิธีการรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๐ ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ต่อมาวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี ๒๕๕๐ แต่รายงานดังกล่าวมิได้กระทำ โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค ซึ่งไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องกระทำ โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือที่ ลต (ทพพ.) ๐๔๐๑/ว ๗๑๖ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ กำหนดให้ดำเนินการให้ถูกต้องและแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ครั้นวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ทำหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ พรรคมีจำนวน สมาชิกเพียง ๑๐๗ คน และยังไม่มีส่วนสาขาอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงไม่ครบคุณสมบัติที่จะ จัดประชุมใหญ่ประจำปีได้ เกี่ยวกับเรื่องนี้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงขอรับข้อเท็จจริง ตามคำร้องของผู้ร้อง เป็นอันรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า พรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้กระทำการฝ่าฝืน มาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง อ้างว่าไม่มีเจตนากระทำผิดนั้น เห็นว่ากรณีนี้มีใช้การกระทำที่เป็นความผิดทางอาญาซึ่งต้องมีเจตนา กระทำ แต่เป็นเรื่องที่มีหน้าที่ต้องกระทำ แต่ไม่กระทำหรือกระทำไม่ได้ ย่อมไม่มีผลแตกต่างกัน ส่วนการที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ให้ยกเลิก พรรคการเมืองผู้ถูกร้องนั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายหลังเหตุแห่งการยุบพรรคแล้ว ข้อต่อสู้ของ พรรคการเมืองผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น

สำหรับประเด็นที่ ๒ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง ... ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วม ในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” บทบัญญัติมาตรานี้เป็นผลอันสืบเนื่องมาจากพรรคการเมืองต้องยุบ เพราะมีการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เมื่อพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องยุบ ศาลรัฐธรรมนูญย่อมต้องมี คำสั่งตามมาตรา ๕๗ ดังกล่าวข้างต้นโดยไม่อาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงมีความเห็นให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง และมีคำสั่งห้ามผู้ดำรง ตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็น กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องยุบไป

นายสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ